

## Tờ Thông tin 1

### Hiểu về Khuyết tật tại Úc

Tờ Thông tin này do Amparo Advocacy soạn thảo nhằm mục đích cung cấp thông tin dịch sang ngôn ngữ khác tiếng Anh, về đề tài khuyết tật cho các cộng đồng có nguồn gốc văn hóa và ngôn ngữ đa dạng.

1. Khuyết tật là gì?
2. Đề tài Khuyết tật tại Úc
3. Các loại khuyết tật
4. Sớm nhờ trợ giúp
5. Có được các trợ giúp quý vị cần
6. Nhờ nơi đâu trợ giúp
7. Những thay đổi đối với các dịch vụ giúp người khuyết tật
8. Có thông dịch viên
9. Nhờ người/cơ quan bên vực cho mình



## 1. Khuyết tật là gì?

Một người có thể bị khuyết tật nếu họ gặp trở ngại khi tự chăm sóc bản thân, đi bộ hoặc đi đây đi đó, nghe hoặc nhìn hay suy nghĩ mình mãi hoặc học tập. Họ có thể gặp khó khăn trong các sinh hoạt hàng ngày.

Nguyên do gây ra **khuyết tật** có thể là vì bị tai nạn, chấn thương, bệnh tật hoặc đơn giản là bị khuyết tật bẩm sinh. Tình trạng bị khuyết tật thường là dài hạn và liên tục, kéo dài trọn một đời người. Vì vậy, chỉ bị bệnh trong một vài tháng hoặc bị gãy xương rồi sẽ lành không phải là bị khuyết tật.

Khả năng của một người cũng có thể bị ảnh hưởng vì những gì người khác nghĩ về họ (thái độ) và môi trường sinh hoạt, chẳng hạn như liệu họ có thể di chuyển loanh quanh trong nhà, nơi làm việc hoặc trong cộng đồng, liệu họ có thể sử dụng phương tiện giao thông công cộng và cộng đồng của họ đối xử với họ như thế nào.

## 2. Khuyết tật tại Úc

Ở Úc, người khuyết tật có cùng các quyền hạn và được phép làm những điều giống người khác trong cộng đồng. Ví dụ như họ có quyền được đối xử công bằng, học tập và làm việc, chọn nơi sinh sống và lối sống.

Người khuyết tật có thể có cuộc sống tốt đẹp, đạt được các mục tiêu cùng ước mơ và tham gia cũng như đóng góp cho cộng đồng. Người khuyết tật có rất nhiều ưu điểm cũng như khả năng và có thể học những kỹ năng mới.

Người khuyết tật muốn được tham gia trọn vẹn trong cuộc sống gia đình và cộng đồng và luật pháp của Úc giúp họ đạt được điều này. Ở Úc, phân biệt đối xử đối với người khuyết tật là trái luật.

Bị khuyết tật có nghĩa là cách sinh hoạt của người này có thể khác hơn và họ có thể cần được hỗ trợ (trợ giúp) về nhiều mặt. Họ có thể cần được giúp đỡ để:

- tắm vòi sen hoặc tắm bồn
- thay quần áo
- ra khỏi giường và lên giường
- phát biểu và người khác hiểu họ
- mua sắm
- tham gia sinh hoạt trong cộng đồng
- đi làm hay tới dự các cuộc hẹn y tế
- mua thiết bị chẳng hạn như xe lăn
- chăm sóc nhà cửa và có cuộc sống tốt đẹp

### 3. Các loại khuyết tật

#### Khuyết tật trí tuệ

Người bị khuyết tật trí tuệ có thể gặp nhiều khó khăn hơn so với người khác khi học những điều mới, giải quyết vấn đề, tập trung và ghi nhớ. Các nguyên nhân phổ biến nhất là -

- Bị khuyết tật bẩm sinh
- Vấn đề trong thai kỳ (ví dụ, không có đủ ôxy)
- Vấn đề sức khỏe
- Không có đủ thức ăn, hoặc không được chăm sóc y tế chu đáo

#### Khuyết tật cơ thể

Khuyết tật cơ thể ảnh hưởng đến chức năng cơ thể hay khả năng vận động của một người, ví dụ như đi bộ hoặc chủ động việc đi tiêu. Hoặc khuyết tật cơ thể có thể ảnh hưởng đến một phần của cơ thể, ví dụ như bị mất một chân hoặc một cánh tay. Khuyết tật cơ thể có thể do nhiều nguyên nhân gây ra như bẩm sinh, bị tai nạn hay bệnh tật. Khuyết tật cơ thể bao gồm chấn thương cột sống, bại não và bệnh đa xơ cứng.

#### Khuyết tật về thần kinh

Khuyết tật về thần kinh ảnh hưởng đến cách não bộ xử lý thông tin và giao tiếp với những phần khác của cơ thể, ví dụ như nói, suy nghĩ và di chuyển. Người ta có thể bị khuyết tật về thần kinh khi chào đời, về sau này trong đời hoặc vì bị tai nạn.

#### Bệnh tâm thần

Người bị bệnh tâm thần có thể gặp khó khăn về tư duy, cảm xúc hoặc cách cư xử. Điều này có thể ảnh hưởng đến mối quan hệ, khả năng làm việc hay cuộc sống của họ. Ví dụ một người có thể bị trầm cảm trầm trọng, ảnh hưởng đến khả năng họ có thể tham gia sinh hoạt trong cuộc sống hàng

ngày. Tình trạng này có thể ảnh hưởng đến mối quan hệ, việc làm và việc vui hưởng cuộc sống của họ.

### **Khuyết tật giác quan**

Bao gồm suy giảm thính lực, suy giảm thị lực hoặc nói khó.

### **Chấn thương Não không Bẩm sinh**

Chấn thương não không bẩm sinh là bất kỳ chấn thương não nào xảy ra sau khi sinh. Tình trạng này có thể vì bị tai nạn xe cộ, thể thao hoặc các tai nạn khác, cơn đột quỵ, u não, lạm dụng rượu bia, ma túy hoặc ngộ độc. Mức độ ảnh hưởng của chấn thương não có thể là nhẹ và ngắn hạn hoặc có thể nặng và kéo dài suốt đời.

### **Bệnh Tự kỷ**

Người bị bệnh tự kỷ có thể gặp trở ngại về ngôn ngữ hoặc giao tiếp và học hỏi các kỹ năng giao tế, họ có thể nhạy cảm với âm thanh, sờ chạm, vị, mùi, ánh sáng hoặc màu sắc.

## **4. Sớm nhờ trợ giúp**

Nếu cho rằng con mình bị khuyết tật, việc nhờ trợ giúp càng sớm càng tốt có thể giúp đưa trẻ tăng trưởng và phát triển và có thể có nghĩa là cháu không cần phải được trợ giúp nhiều về sau này.

Khi sớm nhờ trợ giúp, gia đình có thể dễ hiểu được tình trạng khuyết tật của con em và chăm sóc tốt cho các em.

## **5. Có được các trợ giúp quý vị cần**

Một số người khuyết tật và gia đình gặp khó khăn để có được các trợ giúp cần thiết. Điều quan trọng là quý vị hiểu tình trạng khuyết tật là gì. Quý vị có thể nói chuyện với bác sĩ về cách thức để xác định xem quý vị có bị khuyết tật hay không. Hiện có những dịch vụ và các trợ giúp có thể giúp người khuyết tật và gia đình của họ.

## **6. Nhờ nơi đâu trợ giúp**

Nếu cư ngụ ở Queensland và quý vị hoặc thân nhân cần được trợ giúp ngay bây giờ, quý vị có thể gọi điện thoại số 13 74 68 và xin được nói chuyện với nhân viên Dịch vụ Khuyết Tật (Disability Services) về tình trạng của quý vị.

## **7. Những thay đổi mới đối với các trợ giúp dành cho người khuyết tật**

Trong 3 năm tới sẽ có những thay đổi lớn và những cải tiến về cách thức người khuyết tật và gia đình có thể nhận được các trợ giúp cần thiết. Quý vị có thể truy cập trang mạng [www.ndis.gov.au](http://www.ndis.gov.au) của Chương trình Bảo hiểm Người Khuyết tật Toàn quốc (National Disability Insurance Scheme) để tiếp tục biết thông tin cập nhật hoặc gọi điện thoại cho họ qua số 1800 800 110 hoặc 131 450 nếu quý vị cần thông dịch viên.

## 8. Quý vị có cần thông dịch viên hay thông tin dịch sang tiếng Việt hay không?

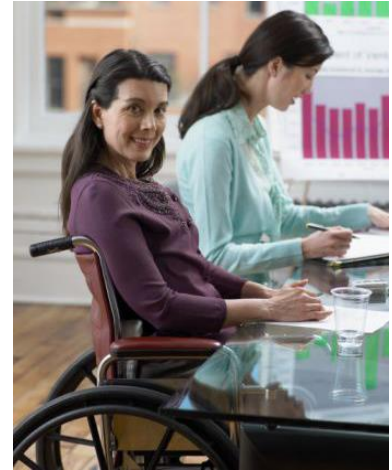
Tất cả dịch vụ dành cho người khuyết tật được Chính phủ Tiểu bang Queensland tài trợ đều phải cung cấp thông dịch viên khi cần thiết và quý vị có thể xin thông dịch viên. Chương trình Bảo hiểm Người Khuyết tật Toàn quốc cũng cung cấp thông dịch viên. **Các thông dịch viên đều là những người chuyên nghiệp và phải giữ kín thông tin về quý vị.** Các dịch vụ cũng phải cung cấp thông tin cho quý vị theo cách quý vị có thể hiểu được, ví dụ như quý vị có thể yêu cầu họ dịch thông tin sang ngôn ngữ của mình.



## 9. Bệnh vực

Nếu cần được giúp đỡ để bệnh vực/đòi hỏi những gì quý vị cần, quý vị có thể nhờ cơ quan/tổ chức bệnh vực giúp làm điều này.

Tại Queensland, quý vị có thể liên lạc với -	
AMPARO Advocacy (Brisbane)	3369 2500
Capricorn Citizen Advocacy (Rockhampton)	4922 0299
Gold Coast Advocacy	5564 0355
Independent Advocacy Townsville	4725 2505
Ipswich Regional Advocacy Service	3281 6006
Mackay Advocacy Inc	4957 8710
Queensland Advocacy Incorporated	3844 4200
Rights In Action Incorporated (Cairns)	4031 7377
Speaking Up For You (Brisbane/ Caboolture)	3255 1244
Sunshine Coast Citizen Advocacy	5442 2524
The Advocacy and Support Centre (Ipswich)	3812 7000
The Advocacy and Support Centre (Toowoomba)	4616 9700
People with Disability Australia (Bundaberg, Fraser Coast, Logan, Mt Isa, Sunshine Coast)	1800 422 015



## Khiếu nại là chuyện bình thường.

Xin nhớ nếu quý vị cần liên lạc với tổ chức nào đó, nhưng họ không giúp, quý vị có thể liên lạc lại với họ và yêu cầu họ giúp quý vị tốt hơn hoặc thậm chí để nêu khiếu nại mà không phải e ngại chi hết.

Nếu cảm thấy mình bị phân biệt đối xử vì nguồn gốc văn hóa hoặc tình trạng khuyết tật, quý vị cũng có thể liên lạc với Ủy viên Bài trừ Nạn Kỳ thị Queensland (Queensland Anti-Discrimination Commission) qua số 1300 130 670.

Thông tin này do Amparo Advocacy Inc. soạn thảo. Dù đã hết sức cẩn thận để bảo đảm thông tin là chính xác vào thời điểm phổ biến, mục đích của thông tin này là cung cấp thông tin tổng quát, nhưng có thể không chính xác, hay cập nhật hoặc đầy đủ cho tình huống của quý vị. Chúng tôi cực lực khuyên quý vị nên nhờ người làm cố vấn riêng.